

систему. Ігнорування цих підходів веде до зниження ефективності, втрат і репутаційних ризиків. Отже, розвиток бізнес-процесного підходу в закупівлях є ключем до успішного функціонування організації у конкурентному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Офіційний портал публічних закупівель ProZorro. URL: <https://prozorro.gov.ua>
2. Система управління ланцюгами постачання SAP Ariba. URL: <https://www.sap.com/ukraine/index.html>
3. Радник у сфері публічних закупівель URL: <https://radnuk.com.ua/>
4. Освітня платформа у сфері публічних (державних) закупівель TNDR — <https://tndr.com.ua/>
5. Deloitte. Global Chief Procurement Officer Survey, 2023. URL: <https://surl.li/maprxc>.
6. Методичні рекомендації щодо організації закупівельної діяльності / Л. Лахтіонова, А. Юлдашова, О. Данилюк, М. Долінце, 2024. URL: <https://surl.li/cc/avztjl>.

УДК 399.9

Григор'єв О.Ю.,
старший викладач кафедри зовнішньоекономічної
та митної діяльності,
Штефан А-В.В.,
здобувач вищої освіти,
Національний університет «Львівська політехніка»

ОПТИМІЗАЦІЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ

Розвиток зовнішньоекономічної діяльності в Україні сьогодні розглядається як один із пріоритетних напрямів державної політики, що сприяє формуванню вигідних умов для міжнародної торгівлі та створення сприятливого інвестиційного середовища. Така діяльність відіграє ключову роль у розв'язанні важливих економічних і соціальних питань, а імпорتنі операції є вагомим джерелом наповнення державного бюджету. Особливості здійснення імпорتنих операцій та шляхи зменшення податкового навантаження в рамках чинного законодавства залишаються актуальною темою досліджень. Запобігти фінансовим труднощам підприємства можливо шляхом зменшення або оптимізації податкового навантаження, зокрема його митної складової.

Митний контроль та система оподаткування зовнішньоекономічних операцій відіграють надзвичайно важливу роль у забезпеченні економічної стабільності та фінансової ефективності українських підприємств. Правове регулювання митного контролю й оподаткування в Україні здійснюється відповідно до положень Митного та Податкового кодексів, а також інших нормативно-правових актів, що визначають правила контролю за міжнародними операціями.

Останні зміни у митному та податковому законодавстві передбачають всебічний перегляд митних тарифів, посилення вимог до процедури декларування товарів, а також введення нових зобов'язань щодо підтвердження їх митної вартості. Відтепер підприємства повинні подавати розширений пакет документів, який включає не лише рахунки-фактури, а й договори, транспортні накладні, акти приймання-передачі тощо. В умовах активного розвитку міжнародної торгівлі та економічного партнерства Україні необхідно не лише пристосовуватись до нових викликів, а й розробляти дієві митні стратегії, що сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної економіки [1].

Оптимізація митних платежів — це сукупність законних дій і стратегій, спрямованих на зниження витрат, які несе підприємство під час ввезення товарів на митну територію України. Основними складовими цього процесу є: правильне визначення коду товару за УКТЗЕД, використання пільгових ставок мита, підтвердження країни походження товару, контроль за митною вартістю, а також ефективне митно-податкове планування на рівні підприємства [4].

Правильне визначення коду УКТЗЕД є першим і надзвичайно важливим етапом. Від цього залежить розмір мита, яке потрібно сплатити при імпорті товару. Неправильне або навмисно завищене класифікування товару може призвести до фінансових втрат, адміністративної відповідальності або навіть митного спору. Іншим ефективним інструментом є використання пільгових ставок мита. Україна має низку угод про вільну торгівлю, зокрема з країнами ЄС, Канадою, Великою Британією, Ізраїлем та іншими. Якщо товар походить з країни-партнера за такою угодою, імпортер може скористатися зниженими або нульовими ставками мита. Для цього потрібно підтвердити країну походження товару — зазвичай надається сертифікат EUR.1 або інші документи відповідно до умов угоди [2]. Контроль митної вартості також має важливе значення. Часто митні органи проводять коригування заявленої підприємством вартості, що призводить до нарахування додаткових платежів. Тому підприємство повинно мати обґрунтовану документацію, що підтверджує вартість товару: договори, інвойси, платіжні документи, комерційні пропозиції тощо. Чим прозорішою буде

вартість товару, тим меншою буде ймовірність проведення додаткових перевірок або нарахування додаткових митних платежів [5].

На рівні підприємства ефективним є застосування митно-податкового планування. До потенційно можливих заходів належить: співпраця з пільговими контрагентами з країн, що мають угоди про вільну торгівлю з Україною; ефективне структурування зовнішньоекономічних контрактів (вибір базисних умов постачання, зручних валют розрахунків тощо); використання податкових пільг, зокрема при імпорті обладнання для інвестпроектів; реорганізація підприємства — зміна організаційно-правової форми може впливати на особливості оподаткування імпорту; впровадження імітаційної фінансової моделі — моделювання фінансових сценаріїв дозволяє заздалегідь оцінити оптимальні схеми імпорту; застосування механізмів внутрішнього податкового та митного контролю [3].

Отже, хоча оптимізація митних платежів підприємствами на перший погляд виглядає як втрата для державного бюджету, у стратегічній перспективі вона може перетворитися на вигоду як для бізнесу, так і для держави. Зменшення фінансового навантаження дозволяє підприємствам зміцнювати свою платоспроможність, розвивати виробничу та зовнішньоекономічну діяльність, що згодом призводить до зростання обсягів торгівлі та, відповідно, до збільшення надходжень до бюджету. Таким чином, державна підтримка розумної оптимізації митних платежів може стати важливою складовою економічної політики, спрямованої на сталий розвиток економіки України.

Список використаних джерел:

1. Латковська Т.А., Біленець Д.А. Митний контроль та оподаткування експортно-імпортних операцій. Фінансовий вплив на підприємства в Україні. 2024, № 6. С.65-69.
2. Назаренко Г.В., Маніна А.С. Аналіз зарубіжного досвіду податкового планування на підприємстві. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017, № 16. С. 758–762.
3. Матвійчук М. О., Брехов С.С. Оптимізація рівня податкового навантаження на суб'єктів господарювання в Україні. Молодий вчений. 2018, №1 (53). С. 926–929.
4. Кучеркова С.О. Окремі аспекти щодо податкового навантаження. Гроші, фінанси, кредит. 2019, № 27. С. 297–301.
5. Як розрахувати та оптимізувати митні платежі при імпорті товарів? (2025) IMEX Solutions. <https://imex-solutions.com.ua/blog>.